

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Strategic Management Accounting

Ступінь вищої освіти	Магістр
Навчальний рік	2021/2022
З якого курсу викладається	1
В якому семестрі (-ах) викладається	1
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Порсюрова Ірина Петрівна
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат економічних наук
Кафедра	Міжнародного бізнесу, фінансів та обліку
Посада	Викладач
Профіль викладача	ORCID
Контактна інформація	i.porsiuropa@knute.edu.ua

Анотація

Особливістю стратегічного управлінського обліку є правильно обрана стратегія та ефективна система контролю щодо її втілення, тобто забезпечення потреби користувачів у такій інформації, яка носить адресний характер. Стратегічний управлінський облік дає інформацію для внутрішнього використання в системі управління, на відміну від фінансового обліку, який орієнтується на задоволення потреб зовнішніх користувачів.

Побудова системи управлінського обліку в компанії полягає у визначенні мети й довгострокових напрямів діяльності компанії, які зумовлюють її місію, тому необхідна облікова інформація, яка отримана як з внутрішніх, так із зовнішніх джерел, потрібна для ухвалення своєчасних та ефективних рішень в рамках своєї компетенції. На сьогодні облік набуває ознак стратегічного управління, так як надає можливість суб'єктам господарювання комплексно систематизувати, вивчити, спрогнозувати та реалізувати власні можливості й потенціал, під впливом існуючих внутрішніх та зовнішніх чинників.

Мета дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічний управлінський облік» є формування загальних та фахових компетентностей у студентів щодо обліку і управління витратами; стратегічному і оперативному планування діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- основи стратегічного управлінського обліку;
- поняття стратегії, її види та типи, вплив на облікову систему підприємства.;
- особливості стратегічного управління в інформаційній системі обліку;
- механізм розробки стратегії компанії при використанні моделі збалансованої системи показників;
- особливості вимірювання релевантних доходів та витрат для прийняття рішень;

вміти:

- здійснювати оцінку витрат в стратегічному управлінському обліку;
- складати та аналізувати взаємозв'язки бюджетів;
- здійснювати розрахунок збалансованих показників в системі управління підприємством;
- здійснювати аналіз інвестиційних рішень.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ навчальних дисциплін «Бухгалтерський облік», «Управлінський облік», «Менеджмент», «Звітність підприємств».

Програма дисципліни

Тема 1. Науково-методичні засади організації стратегічного управлінського обліку

Сутність стратегічного управлінського обліку: основні етапи розвитку, функції, завдання, відмінності. Місце стратегічного обліку в системі управління підприємством. Поняття стратегії, її види та типи, вплив на облікову систему підприємства. Інструменти та методи стратегічного управлінського обліку.

Тема 2. Оцінка витрат в стратегічному управлінському обліку. Управління витратами господарюючих суб'єктів

Мета і напрями класифікації витрат. Класифікація витрат з метою оцінки запасів та визначення фінансового результату. Класифікація витрат з метою прийняття рішень. Класифікація витрат з метою контролю виконання. Поведінка витрат. Визначення функції витрат. П(С)БО 16 «Витрати». Склад виробничих та невиробничих витрат в Україні. Вплив керівництва на поведінку витрат. Сучасні стратегії управління витратами.

Тема 3. Планування господарської діяльності та складання стратегічних бюджетів. Аналіз відхилень. Гнучкий бюджет

Суть бюджетування й види бюджетів. Складання й взаємозв'язку бюджетів. Переваги використання гнучких кошторисів. Аналіз відхилень.

Тема 4. Збалансована система показників у системі стратегічного управлінського обліку

Сутність збалансованої системи показників та її структурні елементи. Передумови розробки збалансованої системи показників діяльності. Цілі та показники функціонування кожної з чотирьох перспектив діяльності підприємства. Розробка стратегії компанії при використанні моделі збалансованої системи показників. Переваги і небезпеки впровадження збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах.

Тема 5. Умови невизначеності. Вимірювання релевантних доходів та витрат для прийняття рішень

Підхід в інтересах прийнятого рішення. Рішення про власне проведення або закупівлю. Рішення про продаж або подальшу переробку. Рішення про додавання сегмента або відмову від нього. Рішення про асортименти продукції при обмеженнях по потужності.

Тема 6. Аналіз інвестиційних рішень. Лінійне програмування для цілей стратегічного управлінського облік

Правила визначення фінансових показників. Рентабельність інвестицій. Залишковий прибуток. Економічна додана вартість. Варіанти визначення прибутки й можливий бази оцінки інвестицій.

Особливості та політики дисципліни

Особливість навчальної дисципліни в прогнозуванні та стратегічному управлінні діяльністю підприємства в інформаційній системі обліку.

До підсумкового контролю у вигляді екзамену допускаються студенти, які відвідали всі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття (лекції та практичні заняття).

Відпрацювання практичних та лекційних занять здійснюється виконанням самостійної роботи студентів відповідно до тем, які були пропущені.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЕКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) практичні заняття (вирішення задач); 2) вивчення лекційного матеріалу; 3) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок (розрахунково-аналітичне завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (розрахунково-аналітичне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Стратегічний управлінський облік: текст лекцій для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня вищої освіти усіх форм навчання / укладач Т. В. Давидюк. – Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», 2020. – 113 с.

2. Роженко О. В. Формування бізнес-моделі підприємства: конспект лекцій для студентів ступеня «бакалавр»/ Міністерство освіти і науки України, Донецький національний університет

економіки і торгівлі імені М. Туган-Барановського. – Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі імені М. Туган-Барановського, 2018. – 83 с.

3. Управлінський облік : підручник / Г. О. Партин [та інші]. – Львів : Видавництво Львівської Політехніки, 2017. – 340 с.

4. Управлінський облік : навчальний посібник / Н. В. Чебанова, Л. Є. Ревуцька. – Харків : Український державний університет залізничного транспорту, 2016. – 218 с.

5. Фролова Л. В. Управління підприємством на основі забезпечення його економічної безпеки [монографія] / Л. В. Фролова, О. В. Роженко; Донецький національний університет економіки і торгівлі імені М. Туган-Барановського. – Кривий Ріг: ФОП Залозний В. В., 2018. – 210 с.

6. Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Збалансована система показників» для студентів спеціальності 8.03050601 «Прикладна статистика» денної форми навчання / укладачі І. В. Аксьонова, О. Ю. Бобкова. – Харків : Видавництво Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця, 2014. – 28 с.